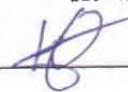

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
Юридичний факультет
Кафедри кримінального, цивільного та міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
НУ «Запорізька політехніка»

проф. Юрій ФЛЕЙ
«31» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 14 Криміналістика
(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

спеціальність 262 Правоохоронна діяльність
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Правоохоронна діяльність
(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет юридичний факультет
(найменування інституту, факультету)

мова навчання українська

2022 рік

Робоча програма Криміналістика
(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 Правоохоронна діяльність,
освітня програма (спеціалізація) Правоохоронна діяльність, 2022, 19 с.
(назва освітньої програми (спеціалізації))

Розробник: Назаренко П.Г., доцент кафедри кримінального, цивільного та міжнародного права,
к.ю.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
кримінального, цивільного та міжнародного права

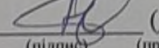
Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри кримінального, цивільного та міжнародного права
(найменування кафедри)

«29» серпня 2022 року (Леоненко Т.С.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
(найменування факультету)

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

«31» серпня 2022 року Голова (Філей Ю.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Назаренко П. Г., 2022
© НУ «Запорізька політехніка», 2022

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>26 Цивільна безпека</u> (шифр і найменування)	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація) <u>262 Правоохоронна діяльність, Правоохоронна діяльність</u> (код і найменування)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 8	Освітній ступінь: бакалавр	30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		120 год.	168 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3% до 66,7%;

для заочної форми навчання – 5,6% до 94,4%.

1. Мета навчальної дисципліни

Мета засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних положень науки криміналістики, оволодіння навичками використання криміналістичної техніки, призначення судових експертиз, проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні.

Завдання забезпечення викладання й вивчення курсу з метою всебічної підготовки висококваліфікованих спеціалістів-юристів, які володіють основами теоретичних знань і практичними навичками їх застосування у професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

інтегральну компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальні компетентності: ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

фахові компетентності:

СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.

СК14. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних.

СК15. Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

СК18. Здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури.

Очікувані програмні результати навчання:

РН1. Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності. РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки. РН7. Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події. РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин. РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки. РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності. РН15. Працювати автономно та в команді виконуючи посадові обов'язки та під

час розв'язання складних спеціалізованих задач правоохоронної діяльності. РН18. Застосовувати штатне озброєння підрозділу (вогнепальну зброю, спеціальні засоби, засоби фізичної сили); інформаційні системи, інформаційні технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації, інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), оперативні та оперативно-технічні засоби, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Предмет, система і завдання навчального курсу криміналістики.

Предмет криміналістики, система, завдання навчального курсу криміналістики. Криміналістична техніка. Криміналістична тактика. Криміналістична методика (методика розслідування окремих видів злочинів). Зв'язок і взаємний вплив розділів криміналістичної науки. Загальні та окремі криміналістичні теорії, їх сутність та практичне значення. Зв'язок криміналістики з іншими юридичними і природно-технічними науками.

Тема 2. Методичні засади науки криміналістики.

Поняття та сутність методологічних засад криміналістики. Закони розвитку криміналістики. Методи криміналістики і вимоги, що до них пред'являються. Загальнонаукові і спеціальні методи криміналістики. Критерії оцінки методу, що використовується. Криміналістична ідентифікація і діагностика, їх значення в розслідуванні злочинів.

Тема 3. Історія розвитку криміналістики. Сучасний стан криміналістики в Україні.

Історія розвитку криміналістики. Основні етапи формування криміналістичних знань. Загальна характеристика і шляхи розвитку криміналістики в Україні. Сучасний стан криміналістики в Україні, перспективи розвитку на найближчий час.

Тема 4. Загальні положення криміналістичної техніки.

Поняття, система і зміст криміналістичної техніки. Правові засади використання техніко-криміналістичних засобів. Техніко-криміналістичні засоби і методи, що використовуються для виявлення, огляду, фіксації, вилучення і дослідження речових доказів. Спеціальні комплекти техніко-криміналістичних засобів. Пересувні криміналістичні лабораторії. Методи та засоби попереднього та експертного дослідження речових доказів. Процесуальне оформлення використання техніко-криміналістичних засобів. Значення техніко-криміналістичних засобів і методів у розкритті, розслідуванні і запобіганні злочинів.

Тема 5. Криміналістичне вчення про фіксацію доказової інформації.

Поняття, методи та засоби фіксації доказової інформації. Завдання та значення криміналістичної фотографії і відеозапису. Система і об'єкти криміналістичної фотографії і відеозапису. Фотографічний процес, його стадії і зміст. Підготовка та техніка фотозйомки. Використання змінної оптики і

світлофільтрів. Види закарбовуючої фотозйомки. Фотозйомка місця події. Фотозйомка при проведенні інших слідчих дій (обшуку, виїмки, пред'явлення для впізнання, слідчого експерименту тощо). Упізнавальна фотозйомка живих осіб і трупів. Фотографування трупа на місці події. Процесуальні і техніко-криміналістичні вимоги, що пред'являються до оформлення результатів використання фотозйомки. Криміналістичний відеозапис. Види і методи відеозапису при проведенні слідчих дій і оперативно-розшукових заходів. Значення результатів використання відеозапису у розкритті злочинів, розшуку злочинців, встановленні і доведенні обставин злочину. Особливості процесуального оформлення результатів використання відеозапису.

Тема 6. Криміналістичне вчення про сліди.

Поняття, завдання і наукові засади криміналістичного вчення про сліди. Трасологія: поняття, система, завдання. Механізм утворення трасологічних слідів. Класифікація слідів. Загальні правила виявлення, огляду, фіксації і вилучення трасологічних слідів. Сліди рук. Будова і властивості папілярних візерунків. Типи і види слідів рук. Криміналістичні засоби і прийоми виявлення, фіксації і вилучення слідів рук. Дактилоскопіювання живих осіб і трупів. Питання, що вирішуються дактилоскопічною експертизою. Сліди ніг. Характеристика зовнішньої будови стопи і підошви взуття. Види слідів ніг. Доріжка слідів ніг та її елементи. Виявлення, огляд фіксація вилучення слідів ніг. Питання, що вирішуються при вивченні доріжки слідів ніг і окремого сліду на місці події. Сліди транспортних засобів. Види і механізм утворення слідів транспортних засобів. Техніко-криміналістичні засоби і прийоми виявлення. Фіксація і вилучення слідів транспортних засобів. Питання, що вирішуються криміналістичною експертизою слідів транспортних засобів. Сліди знарядь зламу й інструментів, їх види, класифікація і механізм утворення. Техніко-криміналістичні засоби і прийоми виявлення, огляду, фіксації, вилучення знарядь зламу, інструментів та їх слідів. Встановлення інсценування злочину шляхом вивчення слідів знарядь злочину й інструментів. Питання, що вирішуються експертизою зазначених слідів. Криміналістичне дослідження замків. Класифікація замків та їх будова. Способи відмикання і зламування замків. Огляд, фіксація і вилучення замків. Питання, що вирішуються криміналістичним дослідженням замків. Криміналістичне дослідження пломб. Будова пломб. Найбільш розповсюджені способи розпечатування пломб. Питання, що вирішуються криміналістичною експертизою пломб. Сліди носа, зубів, нігтів, одягу. Питання, що вирішуються їх дослідженням. Встановлення цілого за частинами. Мікрооб'єкти. Поняття і класифікація мікрооб'єктів. Засоби і методи виявлення, вилучення і дослідження мікрооб'єктів. Питання, що вирішуються при дослідженні мікрооб'єктів. Використання мікрооб'єктів у розшуку злочинців і розкритті злочинів.

Тема 7. Криміналістичне вчення про зовнішній вигляд людини (габітологія).

Поняття, наукові засади і завдання криміналістичної ідентифікації людини за зовнішнім виглядом. Елементи і ознаки зовнішнього вигляду людини та їх класифікація. Сучасний стан, можливості і перспективи розвитку ідентифікації

людини за її ознаками. Поняття методу "словесного портрету". Порядок і правила опису зовнішнього вигляду людини за методом "словесного портрету". Опис анатомічних, функціональних ознак, особливих і помітних прикмет. Опис одягу та інших речей, що характеризують зовнішній вигляд людини. Джерела отримання інформації стосовно ознак зовнішності відомих і невідомих осіб. Складання суб'єктивних портретів: мальованих, фотокомпозиційних (фотороботів) і мальовано-композиційних. Сучасні технічні засоби виготовлення суб'єктивних портретів. Основи криміналістичної портретної експертизи. Питання, що вирішуються портретною експертизою. Використання відомостей щодо ознак зовнішності людини в інформаційно-пошукових системах.

Тема 8. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухових речовин і слідів їх застосування.

Поняття, об'єкти і завдання криміналістичного дослідження вогнепальної зброї, боєприпасів і слідів їх використання. Основні відомості щодо вогнепальної зброї і боєприпасів, що мають значення для розкриття, розслідування і запобігання злочинів. Сліди застосування вогнепальної зброї, їх класифікація, механізм утворення. Основні і додаткові сліди пострілу. Сліди на гільзі та кулі. Виявлення, огляд, фіксація і вилучення зброї та слідів її використання на місці події. Визначення за слідами пострілу вхідного і вихідного отворів, дистанції пострілу, напрямку польоту кулі, місця, звідки було зроблено постріл. Питання, що вирішуються судово-балістичною експертизою. Характеристика вибухових речовин та слідів їх застосування. Виявлення, огляд, фіксація і вилучення слідів застосування вибухових речовин. Поняття і класифікація холодної зброї, її огляд і фіксація. Питання, що вирішуються криміналістичною експертизою холодної зброї.

Тема 9. Криміналістичне дослідження документів.

Поняття і зміст криміналістичного дослідження документів. Види документів. Документи як об'єкти криміналістичного дослідження. Правила поводження з документами речовими доказами. Криміналістичне дослідження письма. Поняття ідентифікаційних ознак письма. Ознаки писемної мови і почерку, їх класифікація. Граматичні, лексичні і стилістичні навички писемної мови. Загальні і окремі ознаки почерку. Природні та навмисні ознаки зміни письма. Маскування ознак писемної мови і почерку. Підроблення підписів (почерку). Питання, що вирішуються почеркознавчою експертизою. Види зразків почерку, підписів і вимоги, що пред'являються до них. Техніко-криміналістичне дослідження документів, поняття і основні завдання. Повне і часткове підроблення документів. Характеристика основних способів підроблення бланків документів, відбитків печаток, штампів і підписів. Методи проведення техніко-криміналістичної експертизи документів. Дослідження друкованих текстів. Загальні та окремі ознаки друкарських пристроїв. Питання, що вирішуються криміналістичним дослідженням друкованих текстів.

Тема 10. Криміналістична реєстрація.

Поняття криміналістичної реєстрації, її наукові та правові засади. Система, форма і цілі криміналістичної реєстрації. Об'єкти криміналістичної реєстрації. Методи та способи реєстрації. Криміналістичні обліки органів внутрішніх справ.

Змістовий модуль 2. Криміналістична тактика.

Тема 11. Наукові засади криміналістичної тактики.

Поняття, завдання і зміст криміналістичної тактики. Співвідношення криміналістичної тактики з криміналістичною технікою, методикою розслідування окремих видів злочинів. Зв'язок криміналістичної тактики з кримінальним та кримінально-процесуальним правом, судовою психологією, оперативно-розшуковою діяльністю органів внутрішніх. Слідча дія як метод пізнання. Поняття тактико-криміналістичних (тактичних) прийомів. Тактична комбінація. Тактика слідчої дії. Підготовка, проведення, фіксація і оцінка ходу і результатів слідчої дії. Взаємодія слідчого з оперативним працівником, співробітниками інших служб органів внутрішніх справ, із спеціалістами, представниками громадських організацій.

Тема 12. Вчення про криміналістичні версії і планування розслідування.

Поняття і види криміналістичних версій. Загальні, окремі, слідчі, розшукові, експертні і судові версії. Елементи версії. Правила побудови і перевірки версій. Поняття, завдання і принципи планування розслідування. Елементи планування. Особливості планування на окремих етапах розслідування. Планування початкового і подальшого етапів розслідування. Планування конкретної слідчої дії. Види і форми планів розслідування.

Тема 13. Організація і тактика слідчого огляду.

Поняття, завдання і цілі слідчого огляду. Правове регулювання порядку проведення слідчого огляду. Учасники слідчого огляду. Участь спеціаліста у слідчому огляді. Види слідчого огляду. Огляд місця події. Поняття і завдання огляду місця події. Об'єкти огляду. Організація огляду місця події. Етапи огляду місця події, їх зміст і значення. Техніко-криміналістичні прийоми і засоби, що використовуються під час огляду місця події. Зв'язок огляду місця події з оперативно-розшуковими заходами. Зовнішній огляд трупа на місці, де його знайдено. Взаємодія слідчого з іншими службами міліції під час огляду місця події. Фіксація ходу і результатів огляду. Роль попереднього дослідження слідів та інших речових доказів на місці події. Негативні обставини, що можуть бути виявлені під час огляду. Огляд речей. Огляд тварин. Огляд приміщень і ділянок місцевості, що не є місцем події. Освідування. Тактичні особливості проведення освідування, питання, що вирішуються. Фіксація його ходу і результатів.

Тема 14. Організація і тактика допиту.

Поняття, завдання і види допиту. Процесуальні та моральні засади допиту. Використання положень логіки, психології, педагогіки при підготовці і проведенні допиту. Загальні положення тактики допиту. Підготовка до допиту. Організаційно-тактичне забезпечення допиту. Збирання вихідної інформації. Складання плану його проведення і розробка тактики допиту. Вибір місця і часу допиту. Тактичні прийоми встановлення психологічного контакту з допитуваним. Особливості тактики допиту з участю спеціаліста, перекладача. Визначення

порядку використання наявних доказів і даних, одержаних оперативним шляхом. Організаційно-технічне забезпечення допиту. Загальні положення допиту свідків. Тактичні прийоми виявлення й усунення протиріч у показах свідків. Особливості допиту потерпілих. Тактика допиту підозрюваних і обвинувачених. Тактика допиту обвинуваченого, що заявив про алібі. Тактика допиту рецидивістів. Особливості допиту осіб, затриманих на місці злочину або безпосередньо після скоєного злочину. Тактичні прийоми подолання відмови від надання свідчень. Тактичні прийоми викриття неправдивих свідчень. Можливості використання тактичних комбінацій під час допиту. Особливості тактики допиту неповнолітніх. Очна ставка. Поняття і завдання очної ставки. Підготовка до проведення очної ставки. Тактичні прийоми допиту на очній ставці. Фіксація ходу і результатів допиту. Протокол допиту. Використання аудіо-та відеозапису для фіксації допиту.

Тема 15. Організація і тактика обшуку.

Поняття і завдання обшуку і виїмки. Процесуальні вимоги обшуку і виїмки. Види обшуку. Підстави до провадження обшуку. Стадії обшуку. Підготовка до обшуку. Збирання і аналіз інформації про особу, що обшукується, місце обшуку, об'єкти, що шукаються. Планування обшуку. Підбір та інструктаж учасників обшуку. Участь спеціалістів при проведенні обшуку і виїмки. Тактика особистого обшуку. Тактика обшуку житлових і підсобних приміщень, місць загального користування, приміщень установ. Обшук ділянок місцевості. Повторний обшук. Використання науково-технічних засобів і методів при виявленні схованок. Виїмка. Відмінність виїмки від обшуку. Фіксація ходу і результатів обшуку і виїмки. Оцінка і використання результатів обшуку і виїмки у розкритті і розслідуванні злочинів.

3. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Зміст модулів	Всього	Л	СЗ	СР
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 1. Теорія криміналістики та криміналістична техніка.					
1.	Тема 1. Предмет, система і завдання навчального курсу криміналістики.	12	2	2	8
2.	Тема 2. Методичні засади науки криміналістики.	12	2	2	8
3.	Тема 3. Історія розвитку криміналістики. Сучасний стан криміналістики в Україні.	12	2	2	8
4.	Тема 4. Загальні положення криміналістичної техніки.	12	2	2	8
5.	Тема 5. Криміналістичне вчення про фіксацію доказової інформації.	12	2	2	8
6.	Тема 6. Криміналістичне вчення про сліди.	12	2	2	8
7.	Тема 7. Криміналістичне вчення про зовнішній вигляд людини (габітологія).	12	2	2	8
8.	Тема 8. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухових речовин і слідів їх застосування.	12	2	2	8
9.	Тема 9. Криміналістичне дослідження документів.	12	2	2	8
10.	Тема 10. Криміналістична реєстрація.	12	2	2	8
Разом за модуль № 1		120	20	20	80

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 2. Криміналістична тактика.

11	Тема 11. Наукові засади криміналістичної тактики.	12	2	2	8
12	Тема 12. Вчення про криміналістичні версії і планування розслідування.	12	2	2	8
13	Тема 13. Організація і тактика слідчого огляду.	12	2	2	8
14	Тема 14. Організація і тактика допиту.	12	2	2	8
15	Тема 15. Організація і тактика обшуку.	12	2	2	8
Разом за модуль № 2		60	10	10	40
Всього		180	30	30	120

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет, система і завдання навчального курсу криміналістики.	2
2.	Тема 2. Методичні засади науки криміналістики.	2
3.	Тема 3. Історія розвитку криміналістики. Сучасний стан криміналістики в Україні.	2
4.	Тема 4. Загальні положення криміналістичної техніки.	2
5.	Тема 5. Криміналістичне вчення про фіксацію доказової інформації.	2
6.	Тема 6. Криміналістичне вчення про сліди.	2
7.	Тема 7. Криміналістичне вчення про зовнішній вигляд людини (габітологія).	2
8.	Тема 8. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухових речовин і слідів їх застосування.	2
9.	Тема 9. Криміналістичне дослідження документів.	2
10.	Тема 11. Наукові засади криміналістичної тактики.	2
11.	Тема 12. Вчення про криміналістичні версії і планування розслідування.	2
12.	Тема 13. Організація і тактика слідчого огляду.	2
13.	Тема 14. Організація і тактика допиту.	2
14.	Тема 15. Організація і тактика обшуку.	2
15.	Тема 16. Організація і тактика пред'явлення для впізнання.	2

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	денна	заочна
1.	Тема 1. Предмет, система і завдання навчального курсу криміналістики.	8	11
2.	Тема 2. Методичні засади науки криміналістики.	8	11
3.	Тема 3. Історія розвитку криміналістики. Сучасний стан криміналістики в Україні.	8	11
4.	Тема 4. Загальні положення криміналістичної техніки.	8	11
5.	Тема 5. Криміналістичне вчення про фіксацію доказової інформації.	8	11
6.	Тема 6. Криміналістичне вчення про сліди.	8	11
7.	Тема 7. Криміналістичне вчення про зовнішній вигляд людини (габітологія).	8	11
8.	Тема 8. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухових речовин і слідів їх застосування.	8	11

9.	Тема 9. Криміналістичне дослідження документів.	8	11
10.	Тема 11. Наукові засади криміналістичної тактики.	8	11
11.	Тема 12. Вчення про криміналістичні версії і планування розслідування.	8	11
12.	Тема 13. Організація і тактика слідчого огляду.	8	11
13.	Тема 14. Організація і тактика допиту.	8	11
14.	Тема 15. Організація і тактика обшуку.	8	12
15.	Тема 16. Організація і тактика пред'явлення для впізнання.	8	13
Разом		120	168

6. Індивідуальні завдання

1. Історія розвитку криміналістики і криміналістичних установ України.
2. Сучасний стан криміналістичної науки в Україні.
3. Стан криміналістики у країнах близького і дальнього зарубіжжя.
4. Роль загальних методів криміналістики в розкритті, розслідуванні і запобіганні злочинів.
5. Використання спеціальних методів криміналістики під час вирішення поставлених перед нею завдань.
6. Криміналістичне поняття способу вчинення злочину.
7. Детермінованість і повторюваність способів вчинення і приховання злочинів.
8. Поняття і наукові засади теорії криміналістичної ідентифікації.
9. Поняття і наукові засади теорії криміналістичної діагностики.
10. Класифікація криміналістичних ідентифікаційних і діагностичних завдань.
11. Формування криміналістичного прогнозування: історія, сучасний стан, тенденції розвитку.
12. Криміналістичне прогнозування та його значення для практики розслідування злочинів.
13. Криміналістична техніка, що застосовується при роботі на місці події.
14. Правові засади застосування техніко-криміналістичних засобів, методів і прийомів у відповідності з Конституцією України.
15. Форми застосування науково-технічних засобів і спеціальних знань при розслідуванні злочинів.
16. Досвід комплексного використання техніко-криміналістичних засобів в конкретному відділі внутрішніх справ.
17. Сучасний стан техніко-криміналістичного забезпечення розкриття і розслідування злочинів в Україні.
18. Організаційні засади техніко-криміналістичного забезпечення органів внутрішніх справ України.
19. Сучасний стан криміналістичної реєстрації.

20. Система, принципи організації та функціонування криміналістичної реєстрації.

21. Дактилоскопічний облік – сутність та значення для розкриття і розслідування злочинів.

22. Нові напрями експертних досліджень у криміналістиці.

23. Призначення та проведення експертиз на досудовому слідстві.

24. Методи дослідження речових джерел інформації експертом і спеціалістом у лабораторних умовах.

25. Предмет, система, завдання та наукові засади трасології. Її роль у розкритті, розслідуванні та запобіганні злочинів.

26. Сліди людини: їх класифікація, виявлення, фіксація, вилучення та дослідження при розкритті і розслідуванні злочинів.

27. Характеристика слідів злому та інструментів, їх збирання та дослідження при розкритті і розслідуванні злочинів.

28. Загальна характеристика та дослідження слідів транспортних засобів.

29. Судова балістика: поняття, наукові засади, роль у розслідуванні злочинів.

30. Засоби і методи виявлення, огляду, фіксації та вилучення об'єктів балістичного дослідження.

31. Дослідження холодної зброї: поняття, ознаки, класифікація і питання, що вирішуються даним дослідженням.

32. Поняття, види та наукові основи криміналістичного дослідження документів.

33. Судове почеркознавство і його роль у розкритті, розслідуванні та запобіганні злочинів.

34. Авторознавча експертиза: поняття, завдання, можливості.

35. Способи захисту від підробки вітчизняних та іноземних паперових грошових знаків, цінних паперів.

36. Техніко-криміналістична експертиза документів: поняття, коло питань, що вирішуються нею, підготовка матеріалів для дослідження.

37. Поняття та наукові основи ототожнення людини за її зовнішніми ознаками, завдання і значення даного ототожнення.

38. Ознаки зовнішності людини, їх характеристика, ідентифікаційне значення та класифікація.

39. Судово-портретна експертиза: поняття, наукові основи, коло питань, які вирішуються, методи підготовки матеріалів для призначення експертизи.

40. Речовини і матеріали як об'єкти сучасних криміналістичних досліджень.

41. Виявлення, фіксація і вилучення речовин і матеріалів при проведенні окремих слідчих дій.

42. Можливості і завдання експертних і попередніх криміналістичних досліджень найбільш розповсюджених речовин і матеріалів у практиці боротьби із злочинністю.

43. Можливості і завдання використання засобів та прийомів акустики у практиці боротьби зі злочинністю.

44. Проблеми, що вирішує судово-акустичне дослідження матеріалів звукозапису.
45. Поняття, наукові засади, завдання та можливості криміналістичної одорології в розкритті і розслідуванні злочинів.
46. Проблемні питання призначення та проведення одорологічної експертизи.
47. Мікрооб'єкти як носії криміналістично значимої доказової інформації при розслідуванні злочинів.⁴
48. Мікрооб'єкти: прийоми їх виявлення і використання в розслідуванні злочинів.
49. Основи криміналістичної тактики у світлі вимог кримінально-процесуального законодавства України.
50. Тактичний прийом: джерела, функції і критерії його допустимості та ефективності.
51. Поняття, класифікація і значення слідчих ситуацій у ході розслідування злочинів.
52. Тактичний ризик у діяльності слідчого.
53. Проблеми організації і планування розслідування злочинів у світлі вимог чинного законодавства України.
54. Слідчі версії – основа плану розслідування у кримінальній справі.
55. Використання знань психології під час проведення слідчих дій.
56. Створення психологічного портрету злочинця у ході розкриття і розслідування злочинів.
57. Криміналістичні та процесуальні гарантії забезпечення норм моралі під час проведення слідчих дій.
58. Місце і роль слідчого огляду у розкритті і розслідуванні злочинів.
59. Особливості і тактика огляду місця події: підготовка, учасники, етапи, тактичні прийоми проведення, оцінювання результатів.
60. Мета і тактика проведення огляду трупа та освідчування живих осіб у процесі розслідування злочинів.
61. Прийоми і засоби фіксації результатів огляду місця події.
62. Зміст та завдання затримання, як акту фізичної ізоляції особи, у відношенні якого прийнято процесуальне рішення про затримання або взяття під варту.
63. Використання криміналістичних обліків і оперативно-розшукових можливостей у розшуку підозрюваних та потерпілих.
64. Особливості фіксації акту затримання, поведінки особи, що затримується в період проведення операції, а також інших обставин і слідів, що мають значення у справі.
65. Поняття і завдання обшуку і виїмки в розкритті і розслідуванні злочинів.
66. Основні тактичні прийоми обшуку і виїмки.
67. Особливості проведення окремих видів обшуку та виїмки.
68. Забезпечення прав і свобод особи під час проведення накладення арешту на кореспонденцію, зняття інформації з каналів зв'язку, її дослідження, огляду і виїмки.

69. Особливості проведення і тактичні прийоми накладення арешту на кореспонденцію, зняття інформації з каналів зв'язку, її дослідження, огляду і виїмки.

70. Зберігання таємниці слідства при накладенні арешту на кореспонденцію, знятті інформації з каналів зв'язку, її дослідженні, огляді і виїмці.

71. Допит як важлива слідча дія в розкритті і розслідуванні злочинів.

72. Тактичні прийоми допиту і психологічні основи його проведення.

73. Особливості тактики допиту підозрюваних, обвинувачених, неповнолітніх.

74. Пред'явлення для впізнання як галузь криміналістичної тактики та його роль в розкритті і розслідуванні злочинів.

75. Тактичні прийоми підготовки і проведення пред'явлення для впізнання, їх

криміналістична характеристика.

76. Прийоми та технічні засоби, що застосовуються для фіксації результатів пред'явлення для впізнання.

77. Поняття, завдання, види, наукові основи відтворення обстановки і обставин події та його загально тактичні положення.

78. Підготовка до слідчого експерименту та прийоми його проведення.

79. Тактика перевірки показань на місці події.

80. Використання судових експертиз у розкритті і розслідуванні злочинів.

81. Тактичні прийоми підготовки до призначення судових експертиз.

82. Способи і методи оцінювання та використання висновку експерта у кримінальному судочинстві.

83. Поняття і види зразків для порівняльного дослідження у процесі розслідування злочинів, правові і моральні вимоги їх отримання.

84. Експериментальні зразки у порівняльному дослідженні, криміналістичні і процесуальні правила їх отримання, оформлення і вилучення.

85. Місце і роль криміналістичної методики в розкритті і розслідуванні злочинів.

86. Потреби слідчої практики як умова розвитку криміналістичної методики.

87. Поняття, роль і значення криміналістичної характеристики злочинів для удосконалення засобів і методів розслідування злочинів.

88. Перспективи алгоритмізації розслідування.

89. Слідчо-оперативна група як форма взаємодії органів слідства і дізнання при розкритті і розслідуванні злочинів.

90. Організація взаємодії при проведенні окремих слідчих дій та розшуку і викраденого майна у процесі розслідування злочинів.

91. Особливості і значення боротьби із злочинами проти життя і здоров'я громадян на сучасному етапі.

92. Криміналістична характеристика вбивств та її значення для розслідування даного виду злочинів.

93. Завдання і тактика невідкладних слідчих дій, їх поєднання з оперативно-розшуковими заходами під час розслідування вбивств.

94. Організація розшуку злочинця, взаємодія з оперативно-розшуковими підрозділами при розслідуванні злочинів проти волі, честі та гідності особи.

95. Взаємодія з оперативними та спеціальними підрозділами у процесі розслідування захоплення заручників.

96. Встановлення події злочину та порушення кримінальної справи при розслідуванні торгівлі людьми.

97. Проблеми розслідування зґвалтувань засобами і методами криміналістики.

98. Значення і завдання криміналістичної характеристики зґвалтувань в ході розслідування даного виду злочинів.

99. Особливості початкового і наступного етапів розслідування зґвалтувань.

100. Особливості встановлення події злочину та порушення кримінальної справи при розслідуванні злочинів проти прав і свобод громадян.

7. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.
- методи дистанційного навчання.

8. Очікувані результати навчання з дисципліни

РН1. Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки.

РН7. Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин.

РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

PH14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

PH15. Працювати автономно та в команді виконуючи посадові обов'язки та під час розв'язання складних спеціалізованих задач правоохоронної діяльності.

PH18. Застосовувати штатне озброєння підрозділу (вогнепальну зброю, спеціальні засоби, засоби фізичної сили); інформаційні системи, інформаційні технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації, інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), оперативні та оперативно-технічні засоби, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

9. Засоби оцінювання

опитування на практичних заняттях; вирішення конкретних правових ситуацій; проведення програмованого контролю (тестування); проведення групових та індивідуальних консультацій. Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

10. Критерії оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль (середнє арифметичне)	Підсумковий тест (екзамен)	Сума (середнє арифметичне)
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					100	100	100
T1, 2	T3, 4	T5, 6	T7-10	PK1	T11,1 2	T13	T14	T15	PK2			
25	25	25	25	100	25	25	25	25	100			

T1, T2 ... T16 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
85-89	добре	
75-84		
70-74		
60-69	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	

1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	--	---

11. Методичне забезпечення

1. Силабус навчальної дисципліни «Криміналістика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. П.Г. Назаренко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 6 с.

2. Тексти (конспект) лекцій з дисципліни «Криміналістика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. П.Г. Назаренко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 86 с.

3. Програма з дисципліни «Криміналістика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. П.Г. Назаренко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 22 с.

4. Робоча програма з дисципліни «Криміналістика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. П.Г. Назаренко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 20 с.

5. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Криміналістика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. П.Г. Назаренко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 18 с.

6. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Криміналістика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. П.Г. Назаренко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 16 с.

7. Методичні рекомендації до контрольних робіт з дисципліни «Криміналістика» для студентів заочної форми навчання спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. П.Г. Назаренко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022 – 14 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Криміналістика: підручник: у 2 т. Т.1 / [В.Ю. Шепітько, В.А. Журавель, В.О. Коновалова та ін.]; за ред. В.Ю. Шепітька. – Харків: Право, 2019. – 456с.

2. Криміналістика: підручник: у 2 т. Т.2 / [В.Ю. Шепітько, В.А. Журавель, В.О. Коновалова та ін.]; за ред. В.Ю. Шепітька. – Харків: Право, 2019. – 328 с.

3. Криміналістика: підручник./В.В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко, О.О. Алексєєв та ін. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 544с.

4. Криміналістика у питаннях та відповідях : Навчальний посібник [Текст] / [А.В. Іщенко, В.В. Пясковський, А.В. Самодін, Ю.М. Чорноус та ін.]. - К. : ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. - 118 с.

5. Криміналістика : Навч. посіб. [Текст] / Р.І. Благута, Р.І. Сибірина, В.М. Бараняк та ін.; за заг. ред. Є.В. Пряхіна. - Львів : ЛьвівДУВС, 2010. - 539 с.

6. Криміналістика : підручник [Текст] / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко та ін. - К. : «Центр учбової літератури», 2015. - 544 с.

7. Криміналістика. Академічний курс : Підручник [Текст] / Т.В. Варфоломеев, В.Г. Гончаренко, В.І. Бояров та ін. - К.: ЮрІнкомІнтер, 2011. - 495 с.

8. Криміналістика: питання і відповіді : навч. посіб. для студ. ВНЗ [Текст] / А.В. Кофанов, О.Л. Кобилянський, Я.В. Кузьмічов, та ін. - К. : ЦУЛ, 2011. - 276 с.

9. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять і словник термінів з навчальної дисципліни «Криміналістика» [Текст] / В. Ю. Шепітько та ін. - Х. : Право, 2013. - 168 с.

10. Тетарчук І.В. Криміналістика. Для підготовки до іспитів. Навчальний посібник [Текст] / І. В. Тетарчук . - К. : ЦУЛ, 2015. - 200 с. 11. Ищенко А.В. Летописькриминалистики : дати, факти, имена [текст] / А.В. Ищенко. - К., 2016. - 384 с.

Допоміжна

1. Алексеев О. О. Розслідування окремих видів злочинів[Текст] : навч. посіб. для студ. ВНЗ / О. О. Алексеев, В. К. Весельський, В. В. Пясковський. - К. : ЦУЛ, 2014. - 319 с.

2. Бондар В. С. Проблеми теорії та практики застосування спеціальних криміналістичних знань у розслідуванні квартирних крадіжок : монографія [Текст] / В. С. Бондар, М. Я. Сегай. - Луганськ, 2011. - 311 с.

3. Вакулик О.О., Забезпечення дотримання прав, свобод та інтересів осіб під час проведення слідчих (розшукових) дій / Науковий вісник публічного та приватного права. - 2016. - № 2. - С 178-183.

4. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів під час досудового розслідування : навч. посіб. [Текст] / Р. І. Благута, М. П. Климчук, В. М. Сакал та ін. - К. : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. - 215 с.

5. Відшкодування шкоди потерпілому, завданої кримінальним правопорушенням [Текст] : метод. рек. / [Чернявський С.С., Вознюк А.А., Алексеева-Процюк Д.О., Бурлака В.В., Самодін А.В. та ін.]. - К.: Нац. акад. внутр. справ, 2016. - 122 с.

6. Галаган В. І. Особливості методики розслідування нерозкритих грабежів та розбоїв минулих років [Текст] : монографія / В. І. Галаган, М. О. Яковенко. - Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2013. - 255 с.

7. Галаган В. І. Процесуальний порядок і тактика отримання зразків для експертизи у кримінальному провадженні України [Текст] : монографія / В. І. Галаган, О. В. Козак. - Краматорськ : ТОВ «Каштан», 2015. - 223 с.

8. Досудове розслідування в кримінальних провадженнях щодо застосування примусових заходів медичного характеру : метод. рек. / [Чернявський С. С., Вознюк А. А., Патик А. А. та ін.]. - К.: Нац. акад. внутр. справ, 2016. - 48 с.

9. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини : навч. посіб. / Т.І. Дудаш. - К.: Алерта, 2016. - 488 с.

10. Єфімов М. М. Організація і тактика розслідування хуліганства : навчальнопрактичний посібник / М. М. Єфімов. - Дніпропетровськ, 2013. - 148 с.

11. Іщенко А.В. Поняття й система методів техніко-криміналістичного дослідження документів : навч. посіб. // А.В. Іщенко, М.Ю. Будзієвський, І.П. Красюк; за ред. С.М. Алфьорова; НАВС, ДНДЕКЦ МВС України, ДніпроДУВС. - Київ, 2011. - 97 с.

12. Когутич І. І. Використання криміналістичних знань у судовому розгляді кримінальних справ : наук.-практ. посіб. / І. І. Когутич, В. Т. Нор. - Львів, Київ : Тріада плюс, Алерта, 2011. - 426 с.

13. Криміналістична техніка : навч. посібник / за ред. А. В. Кофанова. -К., 2011. - 352 с.

14. Криміналістичне забезпечення розкриття і розслідування злочинів : курс лекцій // В. К. Весельський, А. В. Іщенко, В. С. Кузьмічов, Д. Б. Сергєєва, Ю. М. Черноус. - К., 2011. - 177 с.

15. Криміналістичні засоби та методи розкриття та розслідування кримінальних правопорушень : підручник / О. М. Цільмак, О. Є. Користін, О. С. Шаптала, Д. В. Талалай. - О., 2015. - 302 с.

16. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України // <http://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України
<http://www.kmu.gov.ua/control/>
3. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України // <http://www.mon.gov.ua/>
4. Офіційний веб-сайт Верховного Суду України // <http://www.scourt.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Вищого Господарського Суду України // <http://vgsu.arbitr.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського // <http://www.nbuv.gov.ua/>